

ZÁMEČNÍK

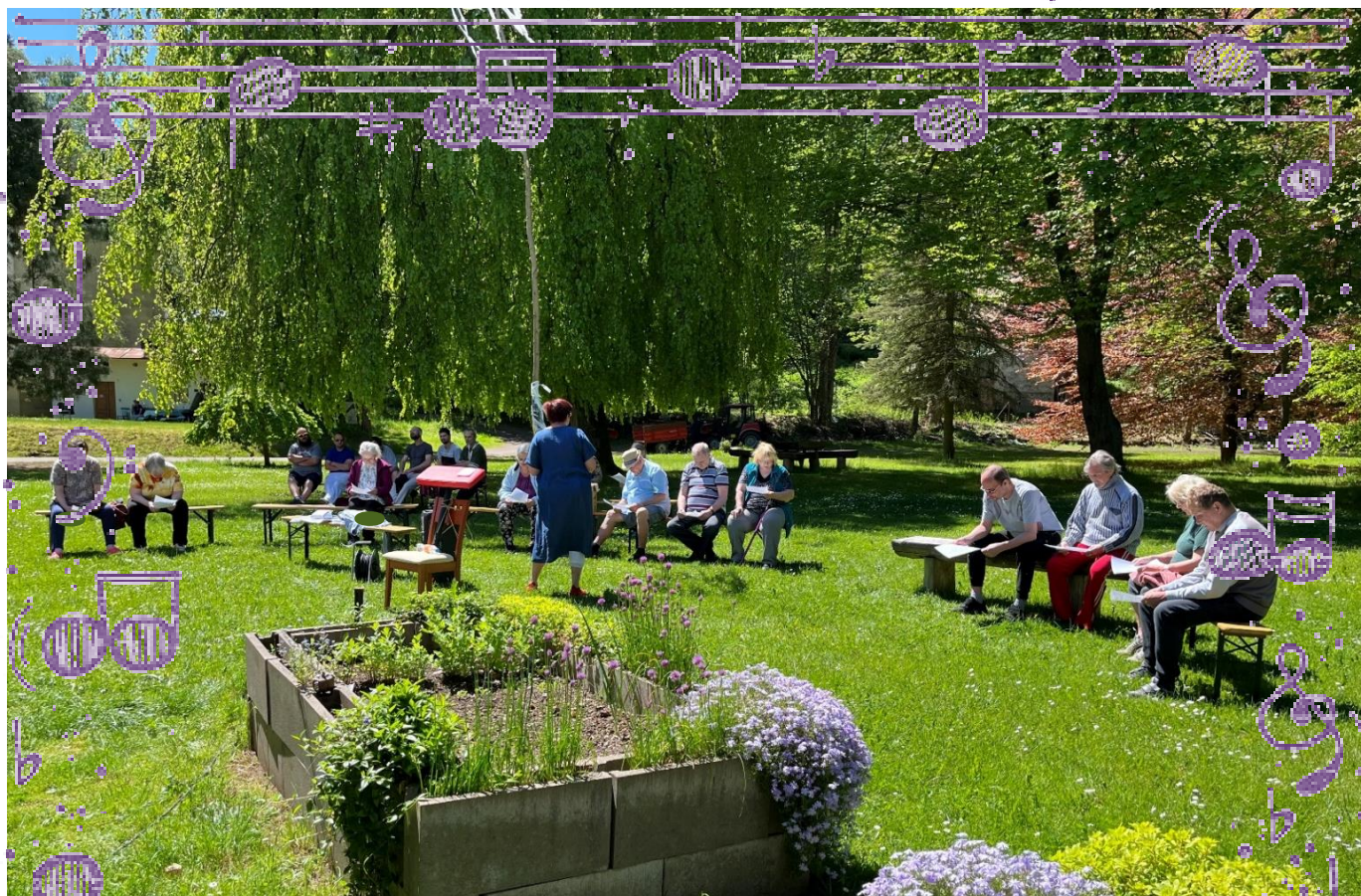
Milí čtenáři,

listy kalendáře právě přetáčíme na první týden měsíce června, což znamená, že před námi leží dlouhé a teplé letní dny plné slunečního svitu a radovánek. Konečně jsme se dočkali období, které přináší nejen prázdniny a dovolené, ale také nové zážitky, příležitosti k odpočinku a načerpání energie, nachytání "bronzu" a nekonečné záplavy vitamínem D3.

Za námi je navíc měsíc, na který budeme dlouho vzpomínat – květen se totiž nesl ve znamení ledního hokeje. Naše reprezentace se vydala na led, aby bojovala o nejcennější kov, a po napínavých zápasech, které nám zrychlovaly tep a plnily nás hrdostí, jsme dosáhli ohromujícího úspěchu. Český tým vyhrál zlatou medaili a zapsal se tak opět do historie hokeje.

Všichni samozřejmě víme, co se dělo na ledu. A pokud Vás zajímá i to, co se bude dít dál, je na čase otevřít 26. číslo Zámečnicku a začít listovat...

Přejeme Vám krásné chvíle konce jara a začátku léta! S úctou vaše Redakce.

EVROPSKÉ VOLBY 2024

7. – 8. ČERVNA

Bližší informace u aktivizační pracovnice D. Soldánové a na nástěnkách.

Červen

*Jak červen teplem září, takový bude i měsíc září.
Jaký červen, takový i prosinec.
Je-li červen mírný, nebude v prosinci mráz silný.
Netřeba v červnu o déšť prositi, přijde, jak začne kositi.*

- **Den dětí (1. červen)**
- **Den otců (16. června)**
- **Přátelské setkání s klienty okolních sociálních služeb (18. června)**
- **Svatojánská noc (24. června)** tradiční svátek, spojen s ohni, tancem a různými rituály, které mají přinést štěstí a úrodu.
- **Letní slunovrat (20. června)** nejdelší den v roce, kdy slunce dosáhne svého nejvyššího bodu na obloze. Začíná léto!
- **Poslední školní den a předávání vysvědčení (28. června)**

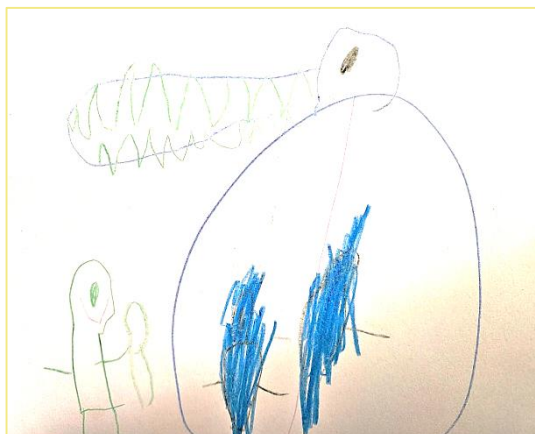
Slavíme

Bliženci a Raci – právě ti slaví své narozeniny v červnu. A my máme deset (resp. 11) klientů, kteří jsou zrozeni v těchto znameních a v červnu budou slavít své narozeniny:

- 1.6. slaví paní Lenka G.,
- 7.6. slaví paní Hana L. a paní Pavla N., které bude 57 let,
- 11.6. slaví půlkulaté 75. narozeniny pan Milan S.,
- 15.6. slaví 59. narozeniny pan Karel H. a paní Naděžda V., které bude 63 let,
- 19.6. slaví 48. narozeniny Roman Š.,
- 29.6. slaví kulaté 70. narozeniny pan Vilém D. a paní Radomíra M. krásné 59. narozeniny

Milí oslavenci, připravte si sluneční brýle a opalovací krém, protože se určitě chystáte oslavit své narozeniny ve velkém stylu! Červen je měsíc plný slunce a samozřejmě vašich zářivých úsměvů – užijte si ho celý, nejen ve svůj velký den! Ať se Vám splní Vaše přání přeje Zámecká redakce.

Se svátky se u nás v červnu mimochodem také roztrhl pytel :) slaví Antonínové (13.6.), Milanové (18.6.), Leošové (19.6.), Pavly (22.6.), Zdenky (23.6.), Janové (24.6.) a Pavlové (29.6.). Vše nejlepší!

Jan 4 roky

Příběh ze života: Zábava s bratránkem

Red: Kuba

Můj strejda Honza byl vždycky velký domácí kutil. Jednou si přivezl z Německa kufr plný nářadí. Pamatuju si, že byl černý, všechno možné nářadí od značky Black Decker, ale hlavně zkoušečka napětí. Tenkrát mi bylo asi 6 let a bratránek Honza byl o 2 roky starší a taky mazanější. Jednou dostal nápad a navedl mě, abych to zkusil. Oba konce zkoušečky jsem měl strčit do dírek zásuvky. To byla věc ☺ Dostal jsem pořádnou ránu, až jsem viděl hvězdičky a vyhodili jsme pojistky v celém domě.

Mezinárodní den dětí: 1. června

Magda 6 let

Protože hned z kraje měsíce slaví svůj den děti, rozmístili jsme v našem čísle Zámečnicku pro potěšení spoustu barevných obrázků. Jejich autory jsou dítko našich zaměstnanců :) uvádíme také jejich jméno a věk. Snad se Vám budou líbit!

Den dětí se opět slaví i v Teplicích nad Metují, město připravilo v městském parku speciální program. Nezapomeňte tedy zavolat svým dětem, vnoučatům, synovcům či neteřím, popřát jim pěkný svátek, pozvat je na návštěvu

do Teplic a třeba společně na Dětský den zajít. A pokud to nepůjde osobně, můžete jim poslat malý dárek, letos frčí třeba pokémoni :)

Světový den rybařství: 27. červen

Foto: rybaření v roce 2023

Světový den rybařství přináší do popředí význam ochrany a obnovy mořských ekosystémů. Oceány jsou zdrojem nejen potravin, ale také kyslíku, který dýcháme. Mořská různorodost života je bohatá a její ochrana je důležitá pro udržení rovnováhy v ekosystémech. 27. červen je od roku 1985 oficiálním svátkem, který je spojený se sportovním rybolovem a vůbec chovem ryb. Od roku 2001 je tento svátek pod záštitou OSN. Hlavním cílem tohoto svátku bylo upozornit na nutnost ochrany rybích populací. Rybařství hraje hlavní roli v životním stylu a obživě velkého množství lidí po celém světě. Ryby a další mořské plody jsou nejen důležitým zdrojem potravy, ale také jsou základním zdrojem obživy pro milióny lidí, zejména v rozvojových zemích.

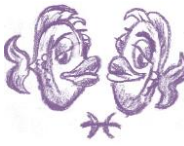

Co znamená pozdrav Petrův zdar? Petrův zdar je tradiční pozdrav rybářů, využívají ho jako své rozpoznávací znamení. Asi jako horníci používají „Zdař bůh.“. Svatý Petr by vždy patronem rybářů, jedním z dvanácti apoštolů Ježíše Krista. Narodil se Betsaidě jako syn rybáře Jana, jeho původní jméno bylo Šimon. Společně se svým bratrem se také živil rybařstvím.

V roce 2023 se rybaření věnovali i klienti Domova Dolní zámek. Byla to skvělá forma relaxu v přírodě. Sem tam se nějaká ta rybka podařila chytit a některé ulovené kousky jsme vypustili k nám do rybníčku v zámecké zahradě. Letos se již aktivita do týdenních plánů zařazovat nebude. Bohužel, rybník, ke kterému jsme se svolením jezdili, změnil vlastníka, stal se soukromým a nebude nám již více přístupný.

Přesto je na co vzpomínat a my děkujeme aktiviizačním pracovnícům za tu možnost si rybaření, lov ryb a jejich zakrmování vyzkoušet.

Horoskopy

<p>22.12.-20.1.</p> 	<p>KOZOROH</p> <p>Je čas vyjít ze stereotypu, z každodennosti. Je potřeba se od nějakých věcí odpoutat a dělat je jinak. Nebojte se toho. Zkuste se zamyslet, zda by se některé věci nedaly řešit jinak. Dívejte se na věci s odstupem, je možné, že zjistíte, kde jste udělali chybu. V červnu je čas na společnost, neuzavírejte se do sebe.</p>	<p>22.6.-22.7.</p> 	<p>RAK</p> <p>Raci v červnu buďte připraveni na to, že se stanou události, které vás budou zkoušet z toho, co vlastně chcete. Dříve než se pustíte do něčeho nového, ujistěte se, že máte „čistý stůl“. Budete mít více času na sebe. Zkuste si přečíst nějakou pěknou knihu.</p>
<p>21.1.-20.2.</p> 	<p>VODNÁŘ</p> <p>V červnu si dávejte opravdu pozor, ať si svým nepromyšleným jednáním nezkomplikujete život. Ovládněte svůj vztek, vybijte si ho sportem nebo jinou aktivitou, ale nemá cenu se na druhé zlobit, že jsou jiní, než jste si mysleli. Takové lidi nemáte ve svém životě náhodou, něco vás přišli naučit. Takže emoce vybiť a uklidnit se.</p>	<p>23.7.-22.8.</p> 	<p>LEV</p> <p>Budete hrdí na dosažené úspěchy a budete se radovat z toho, co děláte. Možná budete i trochu pyšní na to, čeho jste v životě dosáhli. Bylo by fajn, abyste byli opatrní a moc se nevychloubali svými úspěchy. Mohli byste přijít o své přátele, kteří by vám začali závidět.</p>
<p>21.2.-20.3.</p> 	<p>RYBY</p> <p>Zamyslete se nad tím, zda ve svém životě nepotřebujete změnu. Máte pocit, že na sobě máte velkou zátěž. Zvažte, zda jste si na sebe nenaložili příliš a nevede to k tomu, že přestáváte být sami sebou. Ztrácíte trpělivost, zkuste něco změnit a jděte dál.</p>	<p>23.8.-22.9.</p> 	<p>PANNA</p> <p>Máte pocit, že jste na vrcholu, že je vše, jak má být. Vy jste šťastní a baví vás to. Pořád potřebujete nějakou změnu, aby pro vás život nebyl rutina. Možná je také čas dodat životu pestrost, abyste se netopili ve stále stejných věcech. Otevřou se vám nové možnosti k úspěchu, nezávěrejte si dveře od nových příležitostí.</p>
<p>21.3.-20.4.</p> 	<p>BERAN</p> <p>Červen bude pro Berany měsícem vítězství, bude se jim vše dařit. Když si v novinách vyluštíte kvíz nebo křížovku, máte šanci vyhrát. Důležité bude, řídit se vlastním srdcem. Nebojte se říct, co máte na srdci, pokud budete mlčet, abyste nikomu neublížili, daleko nedojedete.</p>	<p>23.9.-23.10.</p> 	<p>VÁHY</p> <p>Je čas začít pracovat na svém vnitřním klidu. Ve vašem těle začíná sídlit harmonie. Využijte klidné období, poslechněte si krásnou hudbu nebo se věnujte relaxaci. Čeká vás nějaká nová nabídka, neodmítejte ji a vydejte energii na nové činnosti. Pozor si dejte pouze na lehkovážnost, když něco začnete, tak to dokončete.</p>
<p>21.4.-21.5.</p> 	<p>BÝK</p> <p>Je možné, že už jste to pocítili na konci května, pomalu to začínalo. Všechno se postavilo proti vám. Vše, co uděláte, dopadne úplně špatně. Nebojte se požádat o pomoc, spolupráce a sdílení nezdaru je důležitá. Promyslete, jestli svou energii dáváte správným směrem, srovnějte si své priority.</p>	<p>24.10.-22.11.</p> 	<p>ŠTÍR</p> <p>Pořád se vracíte do minulosti, řešíte neustále „co bylo“, „co by bylo, kdyby.“ Možná je to znamení, že je na čase někomu odpuštít a netahat si trápení z minulosti dál. Chtějte jít vpřed. Bylo by fajn, nebýt pyšní a hrdí, zkuste být pro své okolí vlídnější.</p>
<p>22.5.-21.6.</p> 	<p>BLÍŽENCI</p> <p>Blíženci jsou připraveni v červnu zvládnout úplně všechno. Dokážou předvídat, zvládnou sdělit všechny své nápady. Vše do čeho se pusť, dotáhnou až do konce. Etapa, kdy jste byli leniví, je u konce. Jste připraveni vytáhnout kolo a vyrazit si na výlet s přáteli.</p>	<p>23.11.-21.12.</p> 	<p>STŘELC</p> <p>Během června budete procházet jakousi očišťovnou. Cítíte se lépe, vyrovnanější a klidnější. Červen bude trochu odpočinkový, naberete novou energii. K tomu vám pomohou procházky na čerstvém vzduchu.</p>

Otestujte si své znalosti – znáte tyto pojmy?

Zpracoval: pan J. Š.

Co je to došek?

- a) podlahová krytina
- b) střešní krytina z břidlice
- c) střešní krytina ze slámy.

Co jsou to troky?

- a) dřevěné necky
- b) kovová vana
- c) větší trakař.

Co si představíte pod pojmem kanafas?

- a) vyšívaný přehoz
- b) bavlnářskou tkaninu
- c) péřovou příkrývku.

Co je to stahovačka?

- a) dřevěné hrábě
- b) lustr
- c) předmět, který se používal při draní peří.

K čemu sloužily nasalačky?

- a) nádoba na sůl
- b) trakař na seno
- c) necky na maso.

Co je to šindel?

- a) břidlicová střešní krytina
- b) dřevěné zárubně dveří
- c) dřevěná destička sloužící jako střešní krytina.

Co si představíte pod pojmem putyry?

- a) proutěnou nůši
- b) dřevěné vědro
- c) dřevěnou nádobu s jedním nebo s dvěma uchy.

Co jsou to kukačky?

- a) dalekohled určený k pozorování ptáků
- b) ptačí budky
- c) tradiční hodiny.

Výsledky: 1c, 2a, 3b, 4b, 5c, 6c, 7c, 8c

Celoroční soutěž

Redaktor: Marínek

Pátým letošním zadáním Celoroční soutěže Domova Dolní zámek bylo téma „Máj – lásky čas“. V době uzavírky tohoto čísla nebyla ještě všechna zadání a zpracování odevzdána, tudíž ani vyhodnocena. Vrátime se proto k tématu příští měsíc, kdy zároveň zveřejníme letošní Bucketlist nebo-li prázdninovou výzvu.

Měsíc	Zadání	DNV	RO	ZP	Celkem
leden	<i>předsevzetí</i>	8	14	8	30
únor	<i>těšíme se na jaro</i>	8	8	9	25
březen	<i>moje milované město</i>	10	13	12	35
duben	<i>regionální osobnost</i>	16	10	9	35
květen	<i>Máj – lásky čas</i>	?	?	?	?
CELKEM		?	?	?	?

Červnové téma Celoroční soutěže zní:

DOSTANEM SE DO CÍLE SPOLEČNĚ?

Proč si nezahrát společně hru? Pro každé oddělení máme připravenou brožurku s listy, které se vztahují k jednotlivým políčkům naší putovní hry. To obsahuje jednoduchý úkol, po jehož splnění se posouváte o krok vpřed. Není třeba spěchat, na dosažení cíle máte tři týdny. A uvidíme, zda se podaří každému oddělení až do cíle dojít :) i to bude rozhodující při hodnocení, které proběhne 25. června.

Věříme, že Vás společná aktivita bude bavit a hradě si poradíte. Opět získáte body, které na konci roku rozhodnou, které oddělení získá putovní pohár a speciální (zážitkovou) cenu.

Dostanem se společně do cíle?

START →

Vyjmenujte 10 zvířat na písmeno „L“

Nasbírejte, usušte, nalepte a pojmenujte pět různých květin

Povězte si alespoň dvě školní perličky nebo zábavné příběhy z vlastní zkušenosti

Umíchejte si zeleninový salát

Nakresli tři druhy ovoce

Zapište si, v kolik hodin vysvitne slunce

Vyjmenujte 10 večerníčkových postav

Vymyslete krátkou báseň, která pobaví

Zahrajte si ping-pong

Vyjmenujte tři filmy, ve kterých hraje pan Josef Abrahám

Zapište si, v kolik hodin zapadne slunce

Zazpívejte si lidovou písničku

CÍL 😊

Uspořádejte si piknik

Kryštof 6 let

Fauna v Teplicko-Adršpašských skalách

Redaktor: pan J. Š. a E. Krtičková

V chráněné krajinné oblasti Broumovska se vyskytuje značné množství vzácných živočichů. Jistě si zaslouží, abychom se o některých v našem článku zmínili.

- Z motýlů se v našem území vyskytuje zvláště chráněný otakárek fenyklový. K silně ohroženým druhům patří také modrásek bahenní.
- V naší oblasti žije také 800 druhů brouků. Jako například tesařík kozlíček hvozdník, který je považován v naší republice za vymírající druh.
- Dalším druhem, který se vyskytuje na několika místech Teplicko-Adršpašského území, jsou vážky. Toky jsou v této oblasti krátké a mají ráz podhorského potoka. Zachovaly si dosud polopřirozený charakter s členitým dnem a břehy.
- Základní a dominantní prvky rybího osídlení jsou mihule potoční (nepatří mezi ryby, ale mihulovce – je to kriticky ohrožený druh – a není dobrý plavec), pstruh obecný a vranka obecná. Dále se v tocích vyskytuje i střevle potoční – ohrožený druh. Metuje se jako rybářský revír obhospodařována – voda pstruhová. Vysazován je pstruh duhový – americký a siven americký, což nejsou původní druhy.
- Z obojživelníků se zde vyskytují skokan hnědý, ropucha obecná – též ohrožený druh. Na území je pozorován i čolek obecný a čolek horský.
- Z plazů se zde vyskytuje náš jediný jedovatý had, zmije obecná, dále pak užovka hladká, užovka obojková – ta je také ohroženým druhem a také slepýš křehký – silně ohrožený druh.
- V naší krajině je i značné množství druhů ptáků, za zmínku stojí např. krkavec velký – ohrožený druh nebo káně lesní a poštolka obecná. Vyskytuje se tu i ohrožený jestřáb lesní a krahujec obecný.
- Z vodního ptactva uvedme čápa černého, volavky popelavé, čápa bílého nebo ledňáčka říčního. S mokřady je také vázán rákosník velký a rákosník obecný.
- Ze sov v lesích Adršpašska vyskytuje puštík obecný, kalous ušatý, výr velký, sýc rousný a náš nejmenší, kulíšek nejmenší.

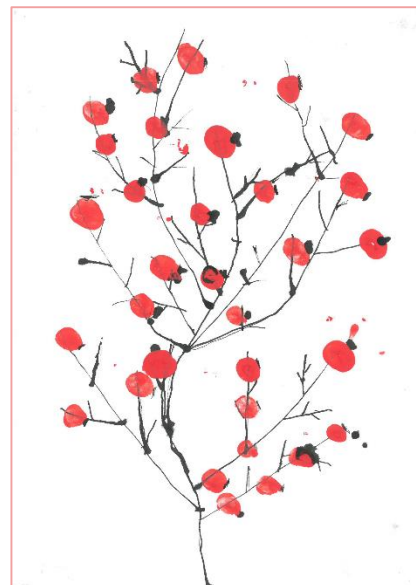
Na území Adršpašska byl potvrzen výskyt 42 druhů savců. Kvůli výskytu sokola stěhovavého a výra velkého bylo na území CHKO Broumovsko vyhlášeno zvláštní chráněné území. Zajímavostí také je, že v jeskynních systémech Teplicko-Adršpašských skal žije 12 druhů netopýrů.

Laura 6 let

David 5 let

Soutěžíme se Zámečníkem

V květnovém čísle jsme Vám nabídli možnost zasoutěžit si, vytvoříte-li (vyrobíte či nakreslíte) nějakého trpaslíka (když už slavíme ten mezinárodní den).... Vyhlášení vítěze je tentokrát velmi jednoduché. Jediný, kdo se účastil a dodal fotografie svých výrobků z keramické dílny, je náš redaktor Kuba. Moc gratulujeme a Kubovi předáváme pěknou věcnou cenu – plecháček. Asi je na čase dát si od soutěží chvíli pauzu.

Letní období a krásné počasí beztak vyzývá k vycházkám a toulkám v okolí, proto se k soutěžím vrátíme na kraji léta. Sledujte nás, ať Vám příležitost vyhrát něco pro radost, neuteče :)

Muzička

Redaktorka: D. Soldánová a K. Damianidisová

Muzička je nová aktivita, kde především zpíváme písně všeho druhu. Každý má u nás možnost zvolit si své písně, ke kterým připravíme texty a společně si je poslechneme a zazpíváme.

Někdy si i zatančíme, případně sáhneme po perkusních nástrojích.

ČAS NA MUZIČKU

Na zahradě nebo v tělocvičně

pondělí 12:35 - 13:35

středa, pátek 9:15 - 10:15

„Hudba - jako déšť, kapka za kapkou proniká do srdce a oživuje jej.“

— Romain Rolland francouzský autor 1866–1944

VŠICHNI JSOU SRDEČNĚ VÍTANI

TĚŠÍ SE NA VÁS DANA SOLDÁNOVÁ A KATRIN DAMIANIDISOVÁ

Zájemců o aktivitu přibývá a nám to dělá velkou radost. Existuje jeden citát: „Lidi co mají rádi hudbu poslouchají takové písně, které jsou jim blízké. Proto poslouchej hudbu svých blízkých a lépe porozumíš jejich podstatě“. A nám je blízká hudba, lidé i tato myšlenka.

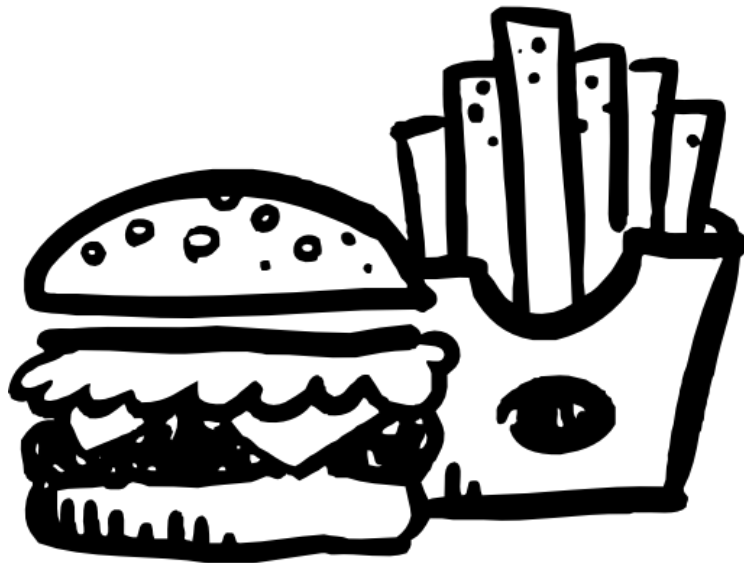

Kulinářské okénko: Fast food aneb rychlé občerstvení

Redaktorky: Gábi Z., Jitka

Vybarvi si mě :)

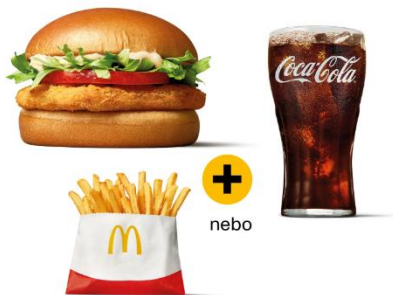
S fast food pokrmy se setkáváme po celém světě. Je to takový trend dnešní doby, přesto, že jídla z nabídky řetězců typu Mc Donald, KFC, Burger King, Subway, Bageterie Boulevard, aj. obsahují vysoké množství kalorií, nasycených tuků, cukrů a soli, což může přispět k obezitě, srdečním chorobám, diabetu a dalším zdravotním problémům. Je to ale pohodlné, rychlé, bez nutnosti dlouhého stání v kuchyni a následného mytí nádobí.... Fast food se většinou připravuje nejrychlejším možným způsobem, a to smažením. Vysoký obsah tuku a látky, které z něj vznikají během smažení, dodávají těmto pokrmům velmi atraktivní chuťové vlastnosti.

Ačkoliv je rychlé občerstvení obvykle pokládáno za výdobytek moderní doby, respektive 20. století, písemné prameny i archeologické nálezy (např. malby) dokládají, že pouliční zařízení pro přípravu poživatin k okamžité konzumaci existovala již v nejstarších kulturách ve Středomoří, na Blízkém i Dálném východě, tedy prakticky všude, kde se vyvinula sídla městského typu, s vysokou rozmanitostí způsobu obživy u obyvatelstva.

Začalo to ještě před II. světovou válkou, 15. května 1940. Richard a Maurice McDonaldivi nabídli Kalifornňanům, kteří projížděli San Bernardinem, propečené barbecue maso. Tehdy v názvu restaurace stálo McDonald's Bar-B-Que. Po pár letech však zjistili, že nejoblíbenější položkou v jídelním lístku jsou hamburgery. A tak se z hovězího masa v sezamové bulce rozhodli udělat ikonu amerického stravování. A to se jim povedlo. Hambáče miluje celý svět a máme je neodmyslitelně spjaté právě s USA a pohledy na vykrmené Američany s Coca-Colou v ruce.

Ve větších městech v nabídce fast foodu naleznete opravdu všechno. S sebou či na místě si můžete dát hranolky, hamburgery (housku s masem, omáčkou a zeleninou), kuřecí stripsy (řížečky) hot dog (bagetu s párkem či klobáskou, se zeleninou či kyselou okurkou a omáčkami), kebab - gyros (do placky jako tortillu, do pita chlebu nebo jen okrájené maso se zeleninou), bagetu (s masem, salámem, sýry, chutney, zeleninou), pizzu (na osminky nebo celou), grilované klobásky, grilovaná nebo smažená kuřata, langoše, bramboráky, ale i nudle nebo závitky vietnamské kuchyně nebo tacos (kukuřičná placka s masovými koulemi, pikantní). Ze sladkých jídel to je třeba trdelník, nebo palačinka.

Takový malý hamburger v Mekáči si dáte za 39 Kč, dražší varianta, např. Double tasty, stojí ovšem 159 Kč. Samozřejmě nabízí různá meníčka, která jsou cenově výhodnější (příklad: hambáč, hranolky a Coca Cola od 85 Kč). Twister box v KFC stojí 227 Kč. Tortillu s kebabem koupíte tak za 120 Kč, osminku pizzy za 50 Kč, bagetu za 100-130 Kč, klobásu za 60-100 Kč, nudle s kuřecím masem za 120 Kč, závitky za 30 Kč, langoš se vším za 130 Kč, grilované kuře 160 Kč, trdelník 100 Kč, palačinka 60-90 Kč, hot dog 50-150 Kč, česká varianta s rohlíkem pak 25-40 Kč.

Mezinárodní den trpaslíků: 21. června

Miluje je celý svět. A nejsou to jenom malé sádrové postavičky s čepičkami a dlouhými vousy, které hlídají záhonky a květiny v zahradách! S trpaslíky a pojmem "trpasličí" se setkáváme téměř všude, napříč kulturami, vědou, literaturou... Tak třeba:

1. V mytologii: dle té germánské jsou trpaslíci mistři v kovářství a magii, žijí v podzemí. Slované zase věřili, že se trpaslíci objevují jako ochránci pokladů. Na severu jim říkají "dvergur", jsou prý spojeni s bohatstvím a vyráběli mocné artefakty.
2. V literatuře: autory nejznámější verze pohádky Sněhurka a sedm trpaslíků jsou bratři Grimmové. Dokážete si vzpomenout, jak se všech sedm trpaslíků jmenovalo? Ona každá verze má i svá jména. Nejznámější jsou ovšem asi tato (viz dabing pohádky r. 1938): Šmudla, Prófa, Kejchal, Rejpal, Stydln, Štístko a Dřimal. Jenže trpaslíci se neobjevují jen ve Sněhurce. Oblíbené je také sci-fi. Určitě Vám něco říká Hobit a Pán prstenů od J.R.R. Tolkiena. Trpaslíci jsou zde důležitými postavami, známými svou odvahou. Nejznámější trpaslík v tomto filmu byl Gimly. S elfem Legolasem se celou dobu boje proti Sauronovi předháněl, kdo z nich zabije více skřetích vojáků.
3. Ve filmu: kdo by nepamatoval dětské seriály a pohádky - Arabelu, Létajícího Čestmíra, Ať žijí duchové. Tam vystupovali trpaslíci také. A nebo seriál Trpaslík s Martinem Hoffmanem v hlavní roli? Že jste Trpaslíka, který každému splní jedno přání, neviděli? Tak to rozhodně musíte dohnat! Mrkněte na archív ČT, tam jsou ke shlédnutí všechny díly. Budete se opravdu dobře bavit! To asi z české scény. V té celosvětové bychom mohli zmínit filmy jako Pidihajzlík, Karlík a továrna na čokoládu (s Johny Deppem v hl. roli) nebo Ronja, dcera loupežníka. Samozřejmě, pro pořádek, uvádíme i Červeného trpaslíka :)
4. Z díla "Gulliverovy cesty" od Jonathana Swifta známe pojem liliputi. Lidé, kteří jsou extrémně malí. Taktéž trpaslíci. Používá se často u osob, které jsou extrémně malé, trpí nanismem. Dwarfismus je lékařský termín označující stav, kdy člověk má menší než průměrnou výšku v důsledku genetické poruchy. A mezi herci najdeme hned několik významných, kteří jsou extrémně malí:
  - Jiří Krytinář – hrál např. v Hospodě nebo Arabele
  - Michu Meszaros – hrál (mimozemšťana) Alfa
  - Warwick Davis – hrál v Harry Potterovi, Star Wars, Skřítkovi
  - Verne Troyer – hrál v Austin Powersovi
  - Petr Dinklage – hrál v Hře o trůny
5. Ve fauně a flóře: víte, že jsou i zvířata trpasličí? Jsou to samozřejmě "zmenšeniny" – tj. koní, králíků, jezevčků, pudlů, želv, koz, růží, jabloní nebo bazalky.
6. Dalším označením trpasličí se honosí třeba planeta a hvězdy (např. Pluto je klasifikováno jako trpasličí planeta), krystaly, aj. Známa je píseň "Trpasličí svatba" – v lese, jo v lese, na jehličí... koná se svatba trpasličí!, některé přírodní atrakce jsou také pojmenovány po trpasličích – například na Ostaši, v Horním labyrintu, najdete Trpasličí skálu. Podobně je tomu tak i v Českém Švýcarsku, u Osvětiman, v Jetřichovicích a celý trpasličí hrádek najdete u Ústí nad Labem (je to tedy umělá zřícenina, postavená až v letech 1913-1914). Při návštěvě zámku v Novém Městě nad Metují si nezapomeňte prohlédnout sochy "trpaslíků" – jedná se o karikatury šlechty i prostého lidu (nazývané putti). Dříve stávaly na Kuku - byly patrně vytesány v dílně Matyáše Brauna podle francouzských rytin ze 17. století, stejně jako naše sochy "Léto" a "Podzim" v DDz.

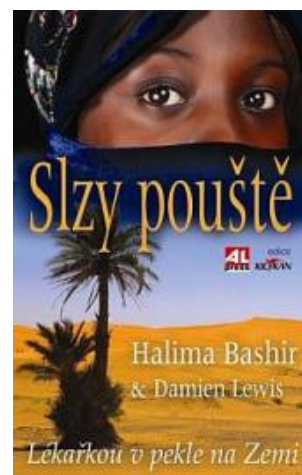

Čtenářské okénko: Slzy pouště

Redaktor: Švejda

Slzy pouště - jedná se o příběh, který je napsaný podle skutečné události. Napsali ho Halima Bashir a Damien Lewis. Je výborně zpracovaný, vypráví o osudech Halimy, mladé lékařce. Na začátku se dočteme o jejím dětství, které prožila v malém městečku. Netrvá to dlouho a příběh začíná být už méně romantický. Začíná prosakovat zoufalství, válečné hrůzy a barbarské chování muslimů. Kniha začíná v době nepokojů a útlaku černošského obyvatelstva Araby a súdánskou státní policií. Lékařka Halima se snaží zůstat mimo konflikty a věnuje se raněným. Po přepadení školy, při kterém je brutálně znásilněna většina žaček i s učitelkou, se šokovaná Halima už neudrží a podá zprávu zástupcům Organizace spojených národů. Její angažovaností se hned nastartovala smršť hrůzných událostí. Pak si přijdou pro Halimu ozbrojení muži a ona se obává nejhoršího ...

Kniha je velmi čtivá, možná si někteří při ní také pobřečí. Je napsaná moc pěkně, určitě se bude líbit.

Kulturní památky města Teplice nad Metují – část III.

Redaktor: pan J. Š.

V dubnovém čísle jsme k Mezinárodnímu dni památek a historických sídel začali představovat naše, teplické, kulturní památky. Začali jsme s Kostelem Panny Marie Pomocné a Kostelem sv. Vavřince, v květnovém čísle jsme pokračovali zámečkem Bischofstein, zříceninou hradu Skály a hradu Střmen. A tentokrát si pan J. Š. připravil pár informací k dalším dvěma kulturním památkám města Teplice nad Metují, které se nacházejí nejen nedaleko nás, ale i nedaleko sebe:

WINTERŮV MLÝN

Patrový vodní mlýn vystavěný v dnešní podobě v roce 1855 s lidově klasicizující výzdobou fasád broumovského typu. Stavení zděné z kamene a cihel na podezdívce z kamenných kvádrů, se sedlovou střechou s polovalbami pokrytou eternitem. Okapovou stěnou situován kolmo ke komunikaci, náhon vede podél štítové stěny mezi stavením a silnicí.

SOUSOŠÍ NEJSVĚTĚJŠÍ TROJICE

Sousoší Nejsvětější Trojice se nachází ve městě Teplice nad Metují v části Dolní Teplice u domu č. p. 130. Jedná se o kulturní památku. Sousoší pochází z r. 1743 z doby vrcholného baroka. Jako autoři jsou uvedeni Valentin Mannel Muller, Heinrich Tichatzky Bauer. Památka

byla
renovována
roku 1901.

Ve vrcholu sousoší Nejsvětější Trojice jsou postavy umístěny na podnoží s oblaky. Vlevo sedící postava Ježíše, vpravo socha sedícího Boha Otce. Nad figurami svatých se vznášejí holubice, symbol Ducha svatého, s kovovou svatozáří. Celková výška centrálního sousoší je 420 cm. Po stranách balustrády jsou umístěny dvě sochy - vlevo socha Panny Marie, na pravé straně socha archanděla Gabriela. Bohužel je momentálně sousoší poničené, ale (pomalu) probíhají opravy. Kdosi do něj minulý rok naboural - stojí přímo u hlavní silnice.

Slavné historky zbojnické: skutečný příběh Juraje Jánošíka

Redaktor: pan J. Š.

Jánošíkova zbojnická kariéra byla překvapivě krátká, trvala zhruba dva roky. Rodák z Terchové začal loupit poté, co ho rodiče vykoupili z vojenské služby, kterou nenáviděl stejně jako celou monarchii. V mládí se účastnil povstání proti Habsburkům, ale nakonec byl přinucen vstoupit do císařské armády, což se mu přirozeně zajídalo. Když se konečně vojenského kabátce zbavil, spřáhl se s lupičem Tomášem Uhorčíkem a naučil se od něj zbojnickým manýrům.

Uhorčík se v té době rozhodl, že započne spořádaný život. Oženil se a usadil se v obci Klenovec, kde přijal k všeobecnému údivu pozici strážníka. Vedení zlodějně bandy přenechal Jánošíkovi.

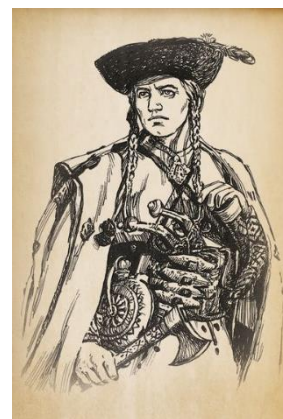
Představa, že zbojníci opravdu brali bohatým a dávali chudým, je nanejvýš romantická. Jánošík se svými druhy v první řadě hleděli obohatit sami sebe, ačkoli byli ochotni směnit s vesničany nakradené drahocenné klenoty za pouhé potraviny, čímž se vlastně vzdávali části zisku. Každopádně však neokrádali jen bohaté šlechtice, ale také statkáře, prosté obchodníky a osamělé vdovy.

A pak tu byla vražda. Obžaloba tvrdila, že Jánošíkova banda zabila faráře Juraje Vrtíka z Domaniže. Ačkoli se Jánošík k mnoha loupežím přiznal, podíl na vraždě striktně do posledního dechu odmítal. Jeho obhájce

Baltazar Palugyai poukazoval na nedostatek důkazů a požadoval pro něj milost. Soud ale Jánošíka shledal i přesto vinným ve všech bodech obžaloby, nechal ho mučit a pověsit na hák.

Krutá smrt 25letého zbojníka měla být zřejmě v první řadě exemplární a odradit jiné zločince od páčání podobných skutků. Je nasnadě, že ačkoli nešlo přímo o sociálně založeného národního buditele, jak byl později často vykreslován, drsný trest určený nejhorším vrahům si přeci jen nezasloužil.

Lojzík 9 let

Hudební ikony přelomu 20. a 21. století

Redaktor: Honza

MARKÉTA MUCHOVÁ (*1957)

Zpěvačku a herečku Markétou Muchovou, kterou si někteří pamatují z doby, kdy zpíval také Pavel Horňák nebo Pepa Melen. Vlastním jménem se jmenovala Markéta Krbušková. Vyrůstala v Praze na Vinohradech, už jako šolačka vystupovala v loutkovém divadle Paraple.

Jednou hledal František Ringo Čech do svého klipu nějakou krásnou dívku a vybral si právě Markétu Muchovou. V té době se mluvilo o tom, že se do ní zamiloval. Pracovala také jako manekýnka. V 80. letech vystupovala se skupinou Kroky Františka Janečka. Nazpívala písničky Super den, Aha, To se oslaví, Běž domů, běž. Do svého klipu si jí také vybral Karel Gott, klip se jmenoval „Je slavná“. V klipu nezpívala, jen se procházela v bílých kalhotách a v bílých botách. Po mateřské (má dva syny) se už ke zpívání nevrátila...

Jako herečka byla jen herečka tzv. malých rolí. Hrála např. ve filmu Chobotničky z II. patra, ... a zase ta Lucie!, Babičky dobíjejte přesně!, Lásky mezi kapkami deště, Od vraždy jenom krok ke lži, Šestapadesát neomluvených hodin.

Redaktor: Roman

IVETA BARTOŠOVÁ (*1966-2014)

Česká zpěvačka se v roce 1986, kdy sesadila z trůnu po devítiletém kralování Hanu Zagorovou, stala Zlatou slavící. Vítězství zopakovala v letech 1990 a 1991, v období 1987–2003 byla ještě několikrát mezi nejlepšími třemi. Opakovaně zvítězila také v televizní anketě TýTý. Zahrála si např. ve filmu Ples upírů, Poslední výkřik. Uplatňovala se i v jevištních muzikálových produkcích (Dracula, Monte Cristo a Bídničci) a jako moderátorka na pódii, v televizi a v rozhlase (Radio Impuls). Sláva byla nejspíš první droga, s kterou se Iveta setkala. Když se nedařilo, když přišly úzkosti, zklamání a smutky, alkohol nebo Diazepam je dokázaly zmírnit. Alkohol je, jak známo, legální tvrdá droga. Kdo se na něm stane závislý a neléčí se, toho dříve či později zničí. Kombinace s uklidňujícími léky (anxiolytika, nikoliv antidepressiva) je přímo smrtelná. Vede do začarovaného kruhu, mění osobnost i mozkové funkce a nakonec, bohužel, poměrně spolehlivě zabíjí. Iveta se pohybovala v rizikovém prostředí a byla labilní tj. potřebovala určitě často něco, co spolehlivě a rychle zabírá – alkohol, anxiolytika. Zvykla si na ně a už bez nich nedokázala fungovat. Navíc měla zřejmě k závislosti i určitou genetickou dispozici - problémy s alkoholem se v její rodinné anamnéze údajně vyskytly. O životě Ivety se momentálně na TV Nova vysílá devítidílná mini série "Iveta".

Sportovní okénko: Hoši děkujeme! Češi jsou zlatí!!!

27. května se Češi probouzeli do zlatého rána. Nejen, že bylo krásně slunné, ale hlavně – předchozí večer jsme získali zlato na mistrovství světa v ledním hokeji! Hoši děkujeme!

Foto zapůjčeno z webu isport.blesk.cz

ZS Music & Theatre S.G.Pitaš

Free World Broumov 2024

ADAM BOMB
s kapelou (USA)

Sobota 29/06/2024

od 15 hod. / Kostelní náměstí v Broumově

Hlavní kapela **Trilobeat** a jako hosté

**Večer od 21 hodin koncert
v UGC EDEN Broumov
LORD BISHOP, ADAM BOMB
a PRASECÍ FARMA**

Vstupné na Free World je dobrovolné.
Občerstvení zajištěno. Zveme další hudebníky,
aby se zapojili. Více na facebooku:
www.facebook.com/freeworldbroumov

LORD BISHOP
s kapelou (USA)

Město Teplice nad Metují Vás srdečně zve
na

Putovní Kino

PROMÍTÁME

ARISTOKRATKA VE VARU

29. 6. 2024 po 21:30 hod.

**Městský park
Vstupné 100 Kč**

Začátek promítání po setmění.
Židličky, deky a dobrou náladu s sebou.

www.putovnikino.cz

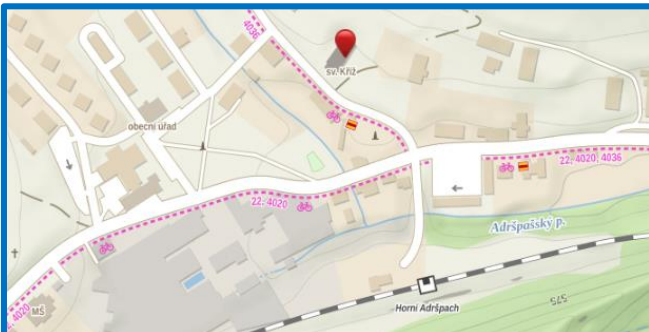
**HASIČI
TEPLICE NAD METUJÍ**

SLAVÍME

150 let
1874 - 2024
15.6. 2024 od 13h

Přijďte s námi oslavit 150 let od založení
Sboru dobrovolných hasičů v Teplicích nad Metují.
Na "náměstí" Vám budeme prezentovat činnost, techniku i historii.
Čekají na Vás atrakce pro děti a bohaté občerstvení od Catering EXNER.
Akci moderuje Lukáš Hamerník, večer vystoupí kapela QUEEN revival.

Noc kostelů 7.6.2024

Letos se akce účastní nejbližší
nám kostel Povýšení Sv. Kříže v Horní Adršpachu.
Můžete se přijít na návštěvu
v době 16 – 19 hodin. V době 17 – 19 hodin probíhá koncert
žáků ZUŠ a výstava žáků ZŠ.

**SRI CHINMOY
ONENESS-HOME
PEACE
RUN**

Založeno v roce 1987

**Čtvrtek
6. června**

17:00 h
Sportovní areál
Emericha Ratha

Zažijte atmosféru přátelství,
dobré vůle a porozumění.

Jste zváni na kulturní program,
jehož součástí budou
dětská vystoupení.

Místní děti a sportovci doprovodí
tým Mírového běhu a poponesou
pochodeň, kterou si předávají lidé
po celém světě.

**Mírová
pochodeň
v Broumově**

Zažijte atmosféru přátelství, radosti a dobré vůle

peacerun.cz

**SVATOJÁNSKÝ
JARMARK** | **22. 6.**
2024
od 9 hod.

Žďár nad Metují

9.00 vystoupení
dětí ze ZŠ a tanečky
10.00 HOPsavý workshop
11.00 ZUŠ Police nad Metují

12.00-16.00
**PROGRAM
PRO DĚTI**
agentura VOSA JEDE

13.00
ZELENÁČI
občerstvení
po celý den

15.00
spolek SPONA
- napříč stoletím
16.00
CHVÍLE

17.00
**Zábavná
HOPsavá show**
17.30
ELÁN REVIVAL

19.00
**David
Deyl**

20.00
Soutěž v nalévání panáček
21.00
BUMBLE BEE BAND

U KOVÁRNY
• prohlídka původní kovárny
• DAMTRIO
• kavárna

NA RYBÁRNĚ
prodej a grilování ryb

DOPLŇKOVÝ PROGRAM
10.00-15.00
• Poválečné nákladáčky
• Historické bicykly
• Ukázky v expozici

ve spolupráci
Muzeum Porcelany
MUSEUM Broumovska

**HODINY
ODBÍJEJÍ
HODINY...**

aneb jejich velký návrat domů

výstava hodin značky Gustav Becker ze sbírek
Bogdana Chachelskiego, Marka Mikołajczaka a přátel

výstavní síň Muzea Broumovska, **od 1. 5. do 6. 10. 2024**
(vernisaž v sobotu 18. 5. od 16:00 hodin)

otevřeno úterý až neděle od 8:00 – 12:00 a 13:00 – 17:00 hodin

07.06.24
NOC KOSTELŮ
WWW.NOCKOSTELU.CZ

**Římskokatolická farnost Police n. Met.
a Muzeum Náchodska**

Program:

17.00 - 18.00 Komentovaná prohlídka zvonice s historickými zvony
(hřbitovní kaple Narození P. Marie, provází p. Karel Vacek)

17.00 - 21.00 Volná prohlídka kostela
s doprovodem hudby Antonína Dvořáka
(kostel Nanebevzetí P. Marie)

17.00 - 19.00 Volné prohlídky multimediálních expozic
"Lidová zbožnost" a "Benediktinské Policko"
(bývalý benediktinský klášter - muzeum)

19.00 - 21.00 Komentovaná prohlídka kostela, kláštera a opatova bytu
(kostel Nanebevzetí P. Marie, bývalý benediktinský klášter -
muzeum, provází Mgr. Jan Tůma)

WWW.NOCKOSTELU.CZ

Domov Dolní zámek zve klienty na

PŘÁTELSKÉ SETKÁNÍ S OCHUTNÁVKOU PIZZY

18. června 2024

od 9:00 do 13:00 hodin

Občerstvení zajištěno.

Těšit se můžete na doprovodný program v zámecké zahradě:

- soutěže
- hry
- reprodukovanou hudbu

